

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ВІДОКРЕМЛЕНИЙ СТРУКТУРНИЙ ПІДРОЗДІЛ
«ГОРОХІВСЬКИЙ ФАХОВИЙ КОЛЕДЖ
ЛЬВІВСЬКОГО НАЦІОНАЛЬНОГО УНІВЕРСИТЕТУ
ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ»**

ЗАТВЕРДЖЕНО ТА ВВЕДЕНО В ДІЮ
наказом в.о. директора
ВСП «Горохівський фаховий коледж ЛНУП»
від 31 серпня 2022 року №_79-1__
О.М. Жельчик О.М. Жельчик

**ПОЛОЖЕННЯ
про відкриті заняття
Відокремленого структурного підрозділу
«Горохівський фаховий коледж Львівського
національного університету природокористування»**

Розглянуто і схвалено
педагогічною радою
ВСП «Горохівський фаховий коледж
Львівського національного університету
природокористування»
Протокол №__6__ від 31.08.2022 р.

1. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

1.1. Постійне удосконалення методики викладання навчальних дисциплін, передбачених навчальними планами коледжу, відповідно до Законів України «Про освіту», «Про загальну середню освіту» «Про професійно-технічну освіту», «Про фахову передвищу освіту», «Про вищу освіту», «Положення про організацію освітнього процесу у Горохівському фаховому коледжі Львівського національного університету природокористування», «Положення про внутрішню систему забезпечення якості освіти у Горохівському фаховому коледжі Львівського національного університету природокористування», Положення про Відокремлений структурний підрозділ «Горохівський фаховий коледж Львівського національного університету природокористування» повинно супроводжуватися педагогічним контролем і, насамперед, проведенням відкритих занять.

1.2. Відкриті заняття є невід'ємним елементом методичної діяльності педагогічного працівника, а також компонентом атестації, що проводиться з метою активізації творчої професійної діяльності, стимулювання безперервної фахової та загальної освіти, якісної роботи, підвищення відповідальності за результати навчання і виховання, забезпечення соціального захисту компетентної педагогічної праці. Відкрите заняття є однією із сходинок до підвищення методичного рівня кожного викладача. Це і підбиття підсумків, і порівняльний аналіз досягнутого, і школа передового досвіду.

1.3. Відкриті заняття проводяться відповідно до плану роботи циклової комісії та за складеним нею графіком, який затверджується заступником директора з навчальної роботи.

1.4. Дане положення визначає основні вимоги до організації проведення і змісту відкритих занять у Відокремленому структурному підрозділі «Горохівський фаховий коледж Львівського національного університету природокористування», а саме: їх мету, терміни і відповідальних за проведення, показники, що враховуються при аналізі відкритих занять, дані про викладача і тих, хто відвідує заняття, наслідки проведення відкритих занять.

2. ФУНКЦІЇ ВІДКРИТИХ ЗАНЯТЬ

2.1. *Інформаційна* - несуть інформацію щодо рівня професійної компетенції та педагогічної майстерності викладача та рівня підготовленості студентів групи.

2.2. *Діагностуюча* - виявляються провідні методи і прийоми, що застосовуються викладачем, їх відповідність цілям заняття, врахування специфіки аудиторії; встановлюються причини певних похибок у знаннях студентів.

2.3. *Мотивуюча* - стимулюють подальше удосконалення професіоналізму викладача і навчальної діяльності студентів;

2.4. *Прогнозуюча* - дозволяють розповсюджувати серед наступників передовий досвід, окреслювати шляхи зростання педагогічної майстерності викладача.

3. ВИДИ ВІДКРИТИХ ЗАНЯТЬ

3.1. В якості відкритих занять можна проводити лекції, практичні, семінарські заняття, в т.ч. заняття на підприємстві, екскурсії тощо, лабораторні заняття, настановчі, бінарні заняття.

3.2. В залежності від мети та завдань можуть бути проведені відкриті заняття наступних видів:

Пробне - проводиться претендентом на посаду викладача для підтвердження своєї професійної придатності. Його особливістю є те, що особа, яка проводить таке заняття, може не мати педагогічного досвіду. Крім того, вона практично не знає особливостей тієї аудиторії, з якою вона працюватиме. Головним критерієм є демонстрація потенційної спроможності роботи викладачем.

Поточне - проводиться викладачем циклової комісії відповідно до графіку, який складається на початку кожного семестру, зазначенням дати, теми і місцем проведення за умови, що кожен педагогічний працівник планує не менше одного заняття на навчальний рік.

Показове - проводиться високо досвідченими викладачами - спеціалістами вищої категорії, викладачами – методистами з великим досвідом науково-педагогічного, методичного і організаційного рівня - з метою демонстрації передових методик викладання, використання новітніх освітніх технологій, в першу чергу, для молодих викладачів, для колег з коледжу а також інших навчальних закладів під час проведення обласних методичних об'єднань. підвищення кваліфікації. Показове заняття виступає як своєрідна школа передового досвіду.

4. МЕТА ПРОВЕДЕННЯ ВІДКРИТИХ ЗАНЯТЬ

4.1. Відкрите заняття - одна з форм педагогічного контролю. Мета проведення відкритого заняття:

- демонстрація передових форм і методів навчально-виховної роботи, впровадження інноваційних технологій, сучасних педагогічних методик;
- аналіз дидактичної ефективності використання технічних засобів навчання і застосування інформаційно-комунікаційних технологій;
- узагальнення прийомів наукової організації і контроль за якістю навчального процесу;
- підвищення кваліфікації педагогів;
- саморозвиток викладача (коли думка колег, зауваження, поради, пропозиції стають інструментом розвитку викладача).

Відкриті заняття бажано рівномірно розподіляти по навчальних групах.

Кожне відкрите заняття реалізує певні цілі:

4.1.1. **Дидактичні** (тобто з якою метою проводиться дане відкрите заняття) – наприклад, демонстрація рівня професійної компетенції та педагогічної майстерності педагогічного працівника з метою подальшого удосконалення його педагогічної майстерності; обмін досвідом роботи; демонстрація методики проведення навчальних занять; використання сучасних технологій та активних методів навчання; способів досягнення навчальних та виховних цілей заняття, а також реалізації структурних елементів певного типу заняття згідно з планом його проведення; контроль за якістю їх проведення та надання методичної допомоги молодим викладачам, визначення рейтингу викладача, циклової комісії тощо.

4.1.2. **Навчальні** – витікають із теми заняття, із змісту дисципліни, із освітньо-професійної програми, освітньо-професійного ступеню, пов'язані з майбутньою професійною діяльністю, спираються на певні досягнення науки і техніки, місцевий матеріал тощо.

4.2.2. **Виховні** – спрямовані на виховання у студентів певних рис характеру – поваги, любові, турботливості, акуратності, дисциплінованості, організованості, відповідальності і т.д. на розсуд викладача.

4.2.3. **Розвиваючі** – спрямовані на розвиток у студентів логіки, пам'яті, мислення, послідовності, творчого підходу і т.д. на розсуд викладача.

5. ОСНОВНІ ВИМОГИ ДО ОРГАНІЗАЦІЇ ТА ПРОВЕДЕННЯ ВІДКРИТОГО ЗАНЯТТЯ

5.1. Підготовка та проведення відкритого заняття є одним із видів методичної роботи; обов'язковим при цьому є наявність плану проведення (навчально-методичної картки заняття), який готується у кількох екземплярах. Один з них додається до протоколу про обговорення відкритого заняття, інші – роздаються присутнім на занятті педагогічним працівникам.

5.2. Відповідальність за своєчасне виконання графіка проведення відкритих занять та інформацію про них несуть завідувачі відділень та голови циклових комісій. Дані про час та місце проведення відкритого заняття розміщуються за тиждень на стендах коледжу та в методкабінеті.

5.3. Відкриті заняття відвідують:

5.3.1. **Пробне** - в обов'язковому порядку завідувач відділення, а також викладачі циклової комісії. Результати обговорення відкритого заняття заносяться до протоколу засідання циклової комісії. Окремий протокол відвідування пробного відкритого заняття не складається.

5.3.2. **Поточне** - заняття зараховується як відкрите лише за умови присутності на ньому методиста та не менш як 3-х членів циклової комісії. В іншому випадку проведене заняття кваліфікується як взаємовідвідування та

відображається тільки в Журналі обліку взаємовідвідування занять (*додаток 1*) і на засіданні циклової комісії не обговорюється. Після проведення поточного відкритого заняття проводиться його обговорення на найближчому засіданні циклової комісії із занесенням результатів обговорення до протоколу засідання циклової комісії. Окремий протокол відвідування відкритого заняття не складається.

5.3.3. Показове - відвідують представники того відділення, де навчаються студенти, завідувач відділення, методист, викладачі циклової комісії. Заняття зараховується як відкрите лише за умови присутності на ньому не менш як 5-6 осіб із вищезазначеного переліку. В іншому випадку проведене заняття не зараховується як відкрите і потребує повторного проведення.

Обговорення відкритого заняття проводиться черговому засіданні циклової комісії, де підводяться підсумки та вносяться пропозиції щодо вдосконалення професійного, наукового, методичного та організаційного рівнів проведення відкритого заняття. На засіданні циклової комісії, як правило, присутні всі ті, хто відвідував відкрите заняття.

Результати обговорення загальноколеджівського показового відкритого заняття заносяться до протоколу, який затверджується заступником директора з навчальної роботи і зберігається у методичному кабінеті (копія – у голови циклової комісії) разом з планом проведення відкритого заняття.

Викладачі, які не провели відкрите заняття з поважної причини, змінюють термін його проведення, погоджуючи його з заступником директора з навчальної роботи коледжу.

5.4. Зведений графік проведення показових відкритих занять готує заступник директора з навчальної роботи за пропозиціями циклових комісій, які надаються до методичного кабінету на кожний семестр у термін до 1 вересня та до 15 січня кожного року, при цьому:

5.4.1. Графік проведення пробних занять не складається, відомості щодо їх проведення оголошуються окремо.

5.4.2. Графік відкритих поточних занять затверджується на засіданні циклової комісії.

5.4.3. Графіки проведення показових відкритих занять складаються цикловими комісіями щорічно на кожний семестр і подаються заступнику директора з навчальної роботи для підготовки зведеного графіка по коледжу. При цьому кожна циклова комісія планує проведення як мінімум одного відкритого заняття на семестр.

5.5. Відповідальні за своєчасне виконання графіка проведення відкритих занять та інформацію про них – завідувачі відділень та голови циклових комісій.

Графік проведення відкритих занять розміщується на сайті коледжу.

5.6. *Організаційні заходи з підготовки до відкритого заняття* полягають у наступному:

- вибір теми відкритого заняття та групи, у якій буде проводитися;
- вибір і визначення мети відкритого заняття;
- визначення складу викладачів, яким пропонується відвідати відкрите заняття;
- ознайомлення викладачів з метою та документацією для планування відкритого заняття.

5.6.1. Вибір і визначення мети, а також склад відвідувачів відкритого заняття здійснює методист і циклова комісія з урахуванням вимог, про які йшлося раніше.

5.6.2. До складу викладачів, які повинні відвідати відкрите заняття включають: викладачів з недостатнім досвідом роботи, висококваліфікованих педагога, які можуть ґрунтовно проаналізувати діяльність викладача на відкритому занятті, викладачів відповідної циклової комісії, представників адміністрації.

5.6.3. Інформація для колег про відкрите заняття надається викладачем за 2-3 дні до проведення заняття у формі оголошення.

6. МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ВІДКРИТОГО ЗАНЯТТЯ

6.1. Одним з ефективних шляхів підвищення рівня професійної майстерності педагогів є цілеспрямована методична робота коледжу, яка забезпечує варіативність і безперервність самоосвіти, формує особисту спрямованість викладача до самовдосконалення.

6.2. З метою раціонального розподілу часу на занятті та чіткою організацією на занятті як студентів, так і викладача, рекомендовано попередньо скласти план заняття. Для колег та гостей, що присутні на занятті, підготувати інформацію про заняття, вказати дату проведення, групу, тему, мету заняття (навчальну, виховну), вид заняття, навчально-методичне забезпечення та структуру заняття.

У присутніх мають бути ті самі дидактичні матеріали, що у студентів.

6.3. Методичне та матеріально-технічне забезпечення відкритого заняття включає такі елементи:

- робоча програма навчальної дисципліни;
- план заняття розширений;
- конспект лекції, інструкційна картка, методичні вказівки для виконання лабораторної, практичної роботи, курсової роботи тощо, залежно від виду заняття;

- методичні матеріали для самостійної роботи студентів;
- дидактичний роздавальний матеріал;
- презентації, навчальні відеофільми, відеосюжети тощо;
- мультимедійний комплекс, персональні комп'ютери та інші технічні засоби навчання.

6.4. Методична розробка відкритого заняття затверджується на засіданні циклової комісії і в подальшому зберігається в методичному кабінеті впродовж навчального року.

7. ВИМОГИ ДО ВІДКРИТОГО ЗАНЯТТЯ

7.1. Проведення відкритого заняття спрямоване на підвищення ділової кваліфікації викладачів, то його мета повинна:

Відображати ту сторону педагогічної діяльності, яка найбільш кваліфіковано виконується даним викладачем.

- демонстрація вмінь застосовувати нові педагогічні технології, прийоми і методи навчання;
- формування знань, умінь і навичок на основі самостійної пізнавальної діяльності студентів;
- ілюстрація роботи за певною педагогічною технологією;
- ілюстрація роботи над науково-методичною проблемою.

7.2. Забезпечувати:

- науковість навчання і зв'язок з практикою сучасного суспільства;
- поєднання навчання і виховання;
- реалізацію дидактичних принципів навчання;
- активізацію розумової діяльності студентів в навчальному процесі;
- формування навичок самостійної навчальної праці;
- реалізацію міжпредметних зв'язків;
- диференційований підхід до окремих груп студентів.

7.3. Ефективно використовувати робочий час навчального заняття.

7.4. Використовувати наочність і сучасні ТЗН.

7.5. Застосовувати наукову організацію праці викладача і студента.

8. ПРОВЕДЕННЯ ВІДКРИТОГО ЗАНЯТТЯ

8.1 Про проведення відкритого заняття студентів слід повідомити на попередньому занятті з метою їх психологічної підготовки до присутності інших викладачів (на самому занятті акцентувати увагу на присутності гостей

не бажано – на відкритому занятті студенти сильніше переживають помилки, бояться підвести викладача і групу, тому досвідчений педагог має адекватно оцінити потенціал кожного).

8.2 Реальна обстановка може вимагати від викладача внесення коректив протягом заняття.

8.3. Викладач не повинен вступати в контакт з відвідувачами на занятті.

8.4. Відвідувачі на занятті не повинні втручатися в навчальний процес.

8.5. Відвідувачі на занятті ведуть спостереження за його ходом з метою подальшого аналізу.

9. ОБГОВОРЕННЯ ТА АНАЛІЗ ЗАНЯТТЯ

9.1. Обговорення відкритого заняття проводиться в день проведення. Організацію обговорення очолює заступник директора з навчальної роботи, методист, в разі їх відсутності – голова циклової комісії.

Обговорення повинно будуватися на принципах толерантності, в межах взаєморозуміння і діалогу, на високому науково-педагогічному рівні.

9.2. Перше слово надається викладачеві для самоаналізу щодо реалізації плану заняття, досягнення поставленої мети заняття. Далі висловлюються викладачі, які ведуть той самий або споріднений предмет.

9.3. Наприкінці обговорення організатор підводить підсумки якості підготовки і проведення відкритого заняття; відмічає позитивне, що заслуговує на увагу і запозичення у вигляді кращого педагогічного досвіду.

9.4. Аналізувати кожний елемент заняття потрібно автономно, незалежно від інших. Це дозволяє бачити і відокремлювати структурні елементи, етапи, типи знань, прийоми, методи, засоби навчання, методичну і виховну функції окремих частин і сторін заняття.

9.5. Одним з ефективних шляхів підвищення рівня професійної майстерності педагогів є цілеспрямована методична робота коледжу, яка забезпечує варіативність і безперервність самоосвіти, формує особисту спрямованість викладача до самовдосконалення.

ПЕРЕЛІК ПОКАЗНИКІВ, ЯКІ ВРАХОВУЮТЬСЯ

ПІД ЧАС АНАЛІЗУ ВІДКРИТОГО ЗАНЯТТЯ

10.1. Показниками, що враховуються під час аналізу відкритого заняття є:

10.1.1. Відповідність матеріалу навчальній програмі, повнота виконання навчальної програми.

10.1.2. Проведення мотивації навчальної діяльності: доведення до студентів теми заняття, плану, доказ необхідності знань з теми для майбутньої практичної діяльності тощо.

10.1.3. Реалізація цілей заняття (навчальних, виховних тощо) та дидактичної мети.

10.1.4. Рівень викладання дисципліни викладачем:

- зміст лекції, практичного заняття;
- специфіка викладання лекції; проведення семінарських занять; практичних (лабораторних) занять.

10.1.5. Методичний рівень викладача.

10.1.6. Педагогічна майстерність викладача.

10.1.7. Дотримання принципів навчання:

- принципу свідомості й активності студентів;
- принципу активізації пізнавальної діяльності студентів
- принципу науковості;
- принципу систематичності й послідовності;
- принципу наочності;
- принципу емоційності навчання.

10.1.8. Наявність у викладача елементів навчально-методичного комплексу дисципліни (робочої навчальної програми, конспекту лекцій чи авторського підручника, методичних матеріалів, журналу).

11. КОНТРОЛЬ ТА НАСЛІДКИ ПРОВЕДЕННЯ ВІДКРИТИХ ЗАНЯТЬ

11.1. Контролює виконання графіка проведення відкритих показових занять і підсумовує їх результати заступник директора з навчальної роботи.

11.2. Результати відкритих занять можуть бути обговорені на засіданні методичної ради коледжу.

11.3. За результатами проведення відкритих занять може бути винесене рішення про клопотання перед директором коледжу на предмет:

11.3.1. Заохочення викладача.

11.3.2. Позбавлення викладача права ведення лекційних та інших видів навчальних занять.

11.3.3. Надання права ведення лекційних та інших видів навчальних занять.

